

Offentliggjort d. 17. juni 2023

Beskatning af ydelser mellem ægtefæller som følge af skilsmisse[©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen, Advotax Advokatfirma
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.V.dk

Det økonomiske opgør er en af de mange triste facetter ved en skilsmisse. Oveni kommer i visse tilfælde skattemæssige komplikationer som følge af uklare eller mangelfulde aftaler om bodeling, løbende bidrag mv. Nedenfor omtales nogle enkle grundregler på området.

I 2017 vedtog Folketinget ny lovgivning om ægtefællers økonomiske forhold. Loven afløste en lovgivning fra 1925, men grundstrukturen i reglerne om ægtefællers formueforhold blev fastholdt.

De skattemæssige regler om ved separation og skilsmisse er baseret på disse regler, og har derfor en mangeårig historik.

Skattemyndighederne rejser med mellemrum sager om de skattemæssige konsekvenser af fraskilte ægtefællers aftaler og andre indbyrdes dispositioner – og undertiden med voldsomme økonomiske konsekvenser for den ene eller begge ægtefæller.

I nogle tilfælde står det klart, at de fraskilte ægtefæller på ingen måde havde forestillet sig de konsekvenser, som blev aktuelle efter Skattestyrelsens gennemgang af sagen.

Ved en skilsmisse er der derfor god grund til at udarbejde klare, skriftlige aftaler om de økonomiske forhold og at sikre sig kendskab til de skattemæssige virkninger af aftalerne.

Offentliggjort d. 17. juni 2023

Under ægteskabet

Indgåelse af ægteskab indebærer som udgangspunkt i sig selv ingen ændring af parternes respektive formueforhold og retten til at disponere over egen formue. Hver part bevarer egen formue, herunder formue erhvervet under ægteskabet, f.eks. ved opsparing af egen indkomst, modtaget arv m.v., og disponerer selv over denne formue. På samme baggrund hæfter en ægtefælle alene for egen gæld. Giftermålet medfører således ikke en ret til eller andel i den anden ægtefælles formue, og indebærer ingen hæftelse for den anden ægtefælles gæld. Disse grundprincipper betegnes som principperne om henholdsvis ”særråden” og ”særhæften”.

Noget andet er, at ægtefællerne under ægteskabet kan indgå aftaler og andre dispositioner, som fører til en anden retsstilling. Beslutter en velhavende ægtefælle at forære sin ægtefælle en del af sin formue som en gave, ejes denne del af formuen herefter af den anden ægtefælle, dvs. gavemodtageren. Beslutter ægtefæller at optage et lån i fælleskab, hæfter hver ægtefælle som udgangspunkt for hele lånet, dvs. både for egen andel og for den anden ægtefælles andel af gælden.

Bodeling

Ved en skilsmisse får ægteskabet imidlertid økonomiske konsekvenser for ægtefællerne på den måde, at der skal ske en deling af ægtefællernes respektive formuer.

Med mindre ægtefæller har fuldstændigt særeje i ægteskabet, skal der således ved en skilsmisse tages stilling til delingen af formue omfattet af fællesboet mellem de to ægtefæller.

Reglerne om deling af formuen er baseret på, at hver ægtefælle - på samme vis som under ægteskabet - ejer egen formue og kun hæfter for egen gæld. Med dette udgangspunkt indebærer reglerne om deling af formuen, at der ved separation eller skilsmisse skal ske deling af hver ægtefælles **netto**formue. Har en ægtefælle således til eksempel store aktiver, men samtidig tilsvarende store passiver, således at ægtefællens nettoformue er 0 kr., skal denne ægtefælle ikke dele nogen del af sin formue med den anden ægtefælle. Har

Offentliggjort d. 17. juni 2023

den anden ægtefælle en nettoformue, skal denne nettoformue deles mellem ægtefællerne.

Skattemæssigt har en formueoverførsel mellem ægtefæller som led i en bodeling ved separation eller skilsmisse ingen konsekvenser for ægtefællerne. Den ægtefælle, der afgiver formue, har ikke skattemæssigt fradrag for ”formuetabet”. For den modtagende ægtefælle er formueoverførslen skattefri.

Overføres der skatterelevante aktiver, indtræder den modtagende ægtefælle i overdragerens skattemæssige position, dvs. at overførelsen sker med tvungen succession.

Der er ikke noget til hinder for, at ægtefællerne aftaler, at beløb, som skal overføres fra den ene til den anden ægtefælle som følge af bodelingen, afvikles i afdrag over en fler-årig periode.

Skattefritagelsen ved deling af fællesboet ved skilsmisse omfatter også en aftalt skævdeling af fællesboet, dvs. tilfælde, hvor en ægtefælle opnår mere eller mindre end ægtefællen havde krav på efter lovens regler om deling af et fællesbo. Det samme gælder for visse kompensationskrav, som rejses udover, hvad der følger af den almindelige deling af fællesboet.

Efterfølgende begunstigelser af en fraskilt ægtefælle

Træffer de fraskilte ægtefæller efter skilsmissen (bodelingen) beslutning om at overføre beløb fra den ene ægtefælle til den anden ægtefælle, gælder der andre regler end omtalt ovenfor: En sådan overførsel anses skattemæssigt som en gave, der skal beskattes som personlig indkomst hos modtageren.

Giverægtefællen har som udgangspunkt ikke skattemæssig fradragsret for denne ydelse, med mindre der er tale om underholdsbidrag eller andre ydelser, som blev aftalt ved skilsmissen.

Offentliggjort d. 17. juni 2023

Underholdsbidrag

Ved en skilsmisse skal der endvidere tages stilling til, om den ene ægtefælle skal betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle – typisk i form af bidrag til hustruen til hendes underhold.

Ved enighed afgør ægtefællerne selv, om der skal fastsættes bidragspligt, og i givet fald dernæst bidragets størrelse og varighed. Er ægtefællerne uenige, træffet Familieretshuset afgørelse herom.

Løbende underholdsbidrag er skattepligtige for modtageren, dvs. den bidragsberettigede, og kan fradrages skattemæssigt hos yderen, dvs. den bidragspligtige.

Skat af underholdsydelser

De skattemæssige konsekvenser af en underholdsydelse kommer undertiden som en overraskelse for de fraskilte ægtefæller. Der kan nemlig være ganske stor forskel på skattebyrden hos modtageren og skattelempelsen hos den bidragspligtige. Der er således ikke symmetri i beskatningen.

Hos bidragsyderen er fradraget for ægtefællebidrag et ligningsmæssigt fradrag. Fradraget har således den laveste fradragsværdi, dvs. en fradragsværdi i en gennemsnitskommune på ca. 25 pct.

Hos bidragsmodtageren er bidraget skattepligtig, personlig indkomst og beskattes derfor med op til højeste marginale skattesats.

Underholdsbidraget vil derfor i en del tilfælde udløse en nettoskat for ægtefællerne under ét. Har modtageren en indkomst over topskatteskattegrænsen, som i 2023 er på 568.900 kr., kan merskatten blive betydelig.

Offentliggjort d. 17. juni 2023

Affindelsessum som alternativ

I praksis ses undertiden, at ægtefællerne i forbindelse med en skilsmisse aftaler, at der ikke skal betales underholdsbidrag, og at den bidragsberettigede i stedet modtager et større engangsbeløb som led i bodelingen, eller måske ligefrem et beløb fra den anden ægtefælles særeje mod at give afkald på løbende bidrag. Et sådant engangsbeløb betegnes i praksis som en "affindelsessum".

Et sådant valg indebærer flere fordele: Dels er de økonomiske mellemværender mellem ægtefæller afsluttet med denne transaktion.

Dels er overførelsen af denne formue som udgangspunkt skattefri for modtageren og, som modstykket hertil, ikke fradragsberettiget for bidragsyderen. Beskatningen er symmetrisk.

Denne fremgangsmåde udløser altså – i modsætning til underholdsydelser, jf. ovenfor - *ikke* en nettoskat for ægtefællerne under ét.

Efterfølgende aftaler om en affindelsessum

Aftaler ægtefællerne efter skilsmissen at konvertere fremtidige underholdsbidrag til et éngangsbeløb, vil skattemyndighederne efter praksis under visse betingelser anerkende, at der foreligger en aftale om en affindelsessum, således at hverken konverteringen til eller betalingen af dette engangsbeløb udløse beskatning. Der vil selvsagt ikke være fradrag for den bidragspligtige for affindelsessummen.

Efter skattemyndighedernes opfattelse er det en betingelse for at anerkende en affindelsessum som skattefri for modtageren, at beløbet er opgjort som en egentlig kapitalisering af et årligt fastsat eller aftalt underholdsbidrag.

Det er derimod ikke en betingelse, at beløbet betales på én gang. Det er således i praksis accepteret, at en affindelsessum afdrages over en længere periode, f.eks. som i en ældre sag, over en periode på 32 mdr.

Offentliggjort d. 17. juni 2023

En afart af de skattefrie affindelsessummer

En afart af de skattefrie affindelsessummer er tilfælde, hvor en ægtefælle som et led i bodelingen har forpligtet sig til at begunstige den anden ægtefælle i et uigenkaldeligt testamente med en given ydelse, og hvor ægtefællerne efterfølgende aftaler, at beløbet skal udredes før tid.

Forskellig beskatning af forskellige ydelser

Disse forskelle i den skattemæssige behandling mellem *på den ene side* beløb, der udredes som led i bodelingen, og *på den anden side* underholdsbidrag mv., indebærer, at skattemyndighederne med rette vil interessere sig en del for, om en given ydelse mellem fraskilte ægtefæller er udredt som led i bodelingen, et underholdsbidrag, en affindelsessum - eller eventuelt noget helt fjerde.

Det kan derfor have væsentlig økonomisk betydning for ægtefællerne, at ægtefællerne i forbindelse med skilsmissen overvejer og i klare, skriftlige aftaler tager stilling til, hvilke ydelser, der skal udredes aktuelt og i fremtiden, og hvad vilkårene er for disse ydelser. Samtidig bør undersøges, hvad der er de skattemæssige konsekvenser af sådanne aftaler, eventuelt i form af et bindende svar fra skattemyndighederne.

Kun de færreste fraskilte ægtefæller har kræfter til et efterfølgende sværdslag med skattemyndighederne om beskatning af givne ydelser. Særligt byrdefuld er sådanne sager, hvor en ægtefælle undervejs må konstatere, at ændrede forudsætninger om beskatningen af givne ydelser er invaliderende for den, måske allerede skrøbelige, økonomi, som er realiteten efter skilsmissen.

Det må derfor som udgangspunkt tilrådes at søge advokatbistand med henblik på indgåelse af aftaler som omtalt ovenfor, således at det sikres, at aftalen også holder skattemæssigt. I tvivlstilfælde kan man søge på <https://www.advokatnoeglen.dk> efter advokater, der primært beskæftiger sig med familieret.

— 0 —